

Helsinki 15.04.2026

Juuri voimaan tullutta lakia eläinten hyvinvoinnista ei tule heikentää kumoamalla pikkuporsaiden kastrointikieltoa

Kastraatiokiello säästää miljoonia porsaita kärsimykseltä

Kirurgisen kastraation kiello tulee säästämään satoja tuhansia porsaita vuodessa kastraation aiheuttamalta kivulta ja kärsimykseltä (HE 186/2022). Kieltoon sisältyy pitkä, 12 vuoden siirtymäaika, joka vastaa toimialan muutostarpeisiin.

Puudutus ei riitä

Toimenpiteessä tulee käyttää pistoksena annettavaa kipulääkettä sekä ensi vuodesta alkaen paikallispuudutusta. Näistä huolimatta kastraatio on porsaille erittäin kivulias ja stressaava kokemus ([Suomen eläinlääkäriliiton kannanotto 2025](#)).

Kirurginen kastraatio aiheuttaa porsaille vakavan kudoksen vaurion, voimakasta kipua ja pelkoa, ja se kasvattaa tulehdusriskiä ja porsaiden kuolleisuutta ([Heinonen 2021](#)). Kipu jatkuu useita päiviä, eivätkä lääkitys ja puudutus riitä poistamaan sitä ([Suomen eläinlääkäriliiton kannanotto 2025](#)).

Aikaisin elämässä koettu kipu on erityisen haitallista ja voi herkistää kivulle myöhemmin elämässä.

Kirurgiselle kastraatiolle on vaihtoehtoja

Porsaat on Suomessa kastrotu siksi, että pienellä osalla (Alankomaiden arvion mukaan 1–2 % :lla) karjuista lihaan kehittyä sukukypsyyden myötä haju, joka tulee esiin silloin kun lihaa kypsennetään. Osa ihmisistä kokee karjunhajun epämiellyttävänä, osa taas ei haista sitä lainkaan.

Kirurgiselle kastraatiolle on olemassa toimivia ja taloudellisia vaihtoehtoja: immunokastraatio ja täyskarjujen kasvatusta. Molemmat parantavat eläinten hyvinvoinnin lisäksi kasvunopeutta, lihaprosenttia ja rehutehokkuutta ([Heinonen 2021](#), HE 186/2022, [Luke 2024](#)). Tehokkaamman rehunkäyttökyvyn ansiosta kastrottomien karjujen tuotanto on myös ympäristöystävällisempää.

Immunokastraatio on rokotteen kaltainen pistos, joka estää karjun kivesten kehittymisen ja siten karjunhajun syntymisen. Immunokastraatio siis korvaa pikkuporsaiden kastraation kahdella lihasikavaiheessa annettavalla rokotuksella.

Kastroimattomien sikojen kasvatusta onnistuu käytännössä Suomessa

Suomalaisessa opinnäytetyössä täyskarjujen kasvatusta onnistui käytännössä tavallisissa tuotanto-olosuhteissa ilman ongelmia ([Hakala 2013](#)). Täyskarjuina kasvatetut siat olivat kastrottuja lajitovereitaan aktiivisempia, mutta eivät erityisen aggressiivisia ([Hakala 2013](#)). Teurastamon tulokset vahvistivat, että täyskarjujen kasvatusta onnistui käytännössä normaaliin tapaan, kunhan tuotanto-olosuhteet olivat asianmukaiset ja karjuilla oli riittävästi tilaa ([Luke 2024](#), viittaa [Hakala 2013](#)).

Karjujen aktiivisuuden hallintaan on olemassa erilaisia keinoja, jotka linkittyvät eläinten hyvinvoinnista huolehtimiseen muutenkin, kuten riittävä tila, säännölliset rutiinit, rauhallinen käsittely, hyvistä olosuhteista huolehtiminen, riittävät ruokintapaikat, puhtaat karsinat ja ruoka- ja juomajärjestelmien hyvä hygienia ([Luke 2024](#)).

Luken mukaan täyskarjujen kasvatusmenetelmien erityispiirteet ovatkin hyvin samankaltaisia kuin pitkähäntäisillä sioilla, mistä suomalaisilla tuottajilla on jo paljon kokemusta ([Porsaiden kirurgisesta kastraatiosta luopumista valmistelevan työryhmän loppuraportti 2023](#))

Ilman kirurgista kastratiota säästytään haavan aiheuttamilta tulehduksilta ja stressiltä, mikä voi vähentää lääkkeiden ja antibioottien tarvetta ([Luke 2024](#)). Siksi myös kuolleisuus on kastroimattomilla porsailta pienempi kuin kastroiduilla porsailta ([Heinonen 2021](#)).

Tuottaja saa lihasta paremman tuoton ilman kirurgista kastratiota

Kirurgisesta kastratiosta luopuminen voi olla tuottajalle taloudellisesti kannattavampaa etenkin paremman rehunkäyttökyvyn ja lyhyemmän kasvatusajan ansiosta.

Täyskarjujen eli kastroimattomien karjujen kasvatus tuottaa tuottajalle noin viisi euroa enemmän lihasikaa kohden verrattuna kirurgisesti kastroituihin eläimiin, todettiin tanskalaisissa laskelmissa ([Heinonen 2021](#)).

Immunokastroidusta siasta saatava katetuotto voi suomalaisten laskelmien mukaan olla jopa 3,7 euroa enemmän kuin kirurgisesti kastroidun sian lihasta saatava tuotto ([Heinonen 2021](#)).

Teurastamoille on olemassa ratkaisuja

Teurastamot voivat tunnistaa karjunhajuiset ruhot ja käyttää ne tuotteissa, joissa haju ei tule esille. Tällaisia tuotteita ovat esimerkiksi erilaiset kylmätuotteet ja kuumennetut makkarat. Kirurgisesta kastratiosta luopuminen aiheuttaa muutostarpeita logistiikkaan ja teurastamoiden linjastoihin. Euroopassa teurastamoilla on kuitenkin jo käytössä toimivia ja taloudellisia keinoja erotella karjunhajuiset ruhot.

Esimerkiksi Tanskassa käytössä oleva automaattinen karjunhajun tunnistusmenetelmä maksaa vain noin euron per näyte, mikä on todettu taloudellisesti kannattavaksi ([Heinonen 2021](#)). Muissa maissa käytetään teuraslinjastolla ihmistä, mikä on vielä edullisempaa: alle euron per näyte ([Luke 2024](#)). Iso-Britanniassa karjunhajua ei teurastamolla testata ollenkaan, vaan siat teurastetaan ennen kuin karjunhajua ehtii kehittyä ([Luke 2024](#)).

Britanniassa, jossa karjunhajua ei monitoroida ollenkaan, karjut teurastetaan noin 5–6 kuukauden ikäisenä ennen kuin ne tulevat sukukypsiksi. Näin vältetään karjunhajun syntymiseltä. Suomessa siat kasvatetaan tällä hetkellä noin kuuden kuukauden ikäisiksi ja hieman painavammiksi.

Karjunhaju esiintyy vain erittäin pienessä osassa täyskarjuja. Esimerkiksi Alankomaissa tehdyssä tutkimuksessa karjunhajun esiintyvyys oli aluksi hieman yli 3 %, mutta se on saatu laskemaan 1–2 %:iin, eikä se ole teurastamoiden mukaan merkittävä ongelma ([Luke 2024](#)). Karjunhajun esiintymistä voidaan vähentää monin tavoin, kuten jalostuksella, teurasiän ja -painon säädöllä, ruokinnalla, puhtaudella ja kasvattamalla sikoja pahnueittain ([Heinonen 2021](#), [Luke 2024](#)).

Vienti onnistuu myös ilman kastraatiota

Kastroimattomien tai immunokastroitujen karjujen kasvattaminen on mahdollista niin Suomessa kuin muuallakin Euroopassa. EU:n alueella vain noin 30 % teurastetuista sioista oli kirurgisesti kastroituja vuonna 2020 ([Luke 2024](#)). Esimerkiksi Alankomaissa ja Espanjassa suurin osa karjuista kasvatetaan ilman kirurgista kastraatiota ([Heinonen 2021](#)). Myös Isossa-Britanniassa, Irlannissa, Espanjassa ja Kreikassa kastroimattomia karjuja on kasvatettu jo usean vuosikymmenen ajan ([Heinonen 2021](#)). Myös Saksassa ja Puolassa kasvatetaan täyskarjuja jonkin verran.

Maa- ja metsätalousministeriön vuonna 2021 teettämän selvityksen mukaan ainakin Belgian, Hollannin ja Espanjan edustajat sanoivat täyskarjujen lihan viennin Kiinaan onnistuvan ([Heinonen 2021](#)). Selvityksen mukaan myöskään immunokastroitujen karjujen lihalle ei ole tuontirajoituksia Aasian maissa. Ainoastaan Singaporen vientitodistuksessa edellytetään, että sianliha on peräisin kastroiduista tai naaraspuolisista sioista ([Porsaiden kirurgisesta kastraatiosta luopumista valmisteleavan työryhmän loppuraportti 2023](#)). Jos meillä vientiä rajoittavat ainoastaan yritysten väliset sopimukset, yritysten tulisi pyrkiä neuvottelemaan näiden sopimusten ehtoja uudelleen seuraavan yhdeksän vuoden aikana, kun porsaiden kirurginen kastrointi on vielä sallittua.

Samalla olisi tärkeää lisätä tietoisuutta eläinten korkeasta hyvinvoinnin tasosta Suomessa ja hioa karjunhajun tunnistusmenetelmät huippuunsa. Suomen elintarvikeketjun kannattaa keskittyä laadukkaisiin ja arvokkaisiin tuotteisiin, joiden taustalla on suomalaisen ruoan korkea laatu ja arvoa nostavat tekijät.

Yksi vaihtoehto olisi suunnata vientiin erityisesti naaraspuolisten sikojen lihaa, kuten [porsaiden kirurgisesta kastraatiosta luopumista valmisteleavan työryhmän loppuraportissa](#) (2023) ehdotetaan.

Kotimaiset kuluttajat toivovat eläinystävällistä tuotantoa

Suomalaisista 82 % pitää eläinten hyvinvointiin panostamista tärkeänä syynä valita kotimaisia elintarvikkeita ([Ruokatieto 2024](#)). Maa- ja metsätalousministeriön teettämässä kyselyssä 62 % kuluttajista kannatti kirurgisen kastraation lopettamista vuonna 2022 ([Eläinten hyvinvointikeskus 2022](#)). Suurin osa sianlihaa kuluttavista vastaajista olisi myös valmis ostamaan immunokastroidun sian lihaa, mikä osoittaa, että kuluttajat toivovat vaihtoehtoisia ja eläinystävällisempiä tuotantotapoja.

Päätösten tulee perustua tietoon, ei pelkoon

Kirurgisen kastraatiokiellon perumissuunnitelmien taustalla ei ole uusia selvityksiä, vaan ainoastaan teollisuuden muutosvastarinta. Kiellon peruminen sivuuttaisi tutkimustiedon, eläinten hyvinvointilain tarkoituksen ja kansalaisten toiveen tuotantoeläinten nykyistä paremmasta suojelusta ([Eurobarometri 2023](#)). Pidämme tärkeänä myös odottaa Luken [tutkimushankeen](#) valmistumista kastraatiosta luopumisen vaikutuksista Suomen sikaketjussa.

Porsaiden kirurgisesta kastraatiosta luopumisen valmistelusta on esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriön Helsingin yliopiston sikojen sairauksien ja terveydenhuollon professorilta tilaama selvitys ([Heinonen 2021](#)). Lisäksi jo ennen hyvinvointilain voimaantuloa maa- ja metsätalousministeriö asetti porsaiden kirurgisesta kastraatiosta luopumista valmisteleavan työryhmän, joka koostui monipuolisesti eri sidosryhmistä. Työryhmä antoi suosituksia kirurgisesta kastraatiosta luopumisen toteuttamiseksi ja sen loppuraportissa ([2023](#)) ehdotetaan, että ministeriö laatisi vuonna 2028 väliraportin, jossa arvioidaan työryhmän suositusten vaikutuksia, teollisuuden ja tuottajien toimia lainsäädännön vaatiman muutoksen toteuttamiseksi sekä kirurgisen kastraation asemaa EU:ssa ja kolmansissa maissa. Nyt tulisi keskittyä työryhmän suositusten toteuttamiseen, eikä perua kieltoa hätiköidysti.

Aikaa hallitulle kastraatiosta luopumiselle on lakiin kirjatun pitkän siirtymäajan ansiosta vielä paljon jäljellä.

Eläinten hyvinvointilain periaatteista on pidettävä kiinni

Toisin kuin muualla Euroopassa Suomessa sikateollisuus ei ole vapaaehtoisesti ottanut askeleita kastroinnista luopumiseksi, eikä todennäköisesti tee niin jatkossakaan ([Heinonen 2021](#)). Tämän vuoksi tarvitsemme lainsäädäntöä. Kirurgisen kastraation kieltö ohjaa poikkeuksellisen pitkällä siirtymäajalla kohti eläinystävällisempää tuotantoa. On tärkeää pitää kiinni siitä, että suomalainen ruuantuotanto on eettistä ja kestävä.

Luonnoneläinten hyvinvointi

Luonnoneläinten osalta esitystä tulee täsmentää siten, että korvataan myös ensiapu ja perustason hoito, kuten nesteytys ja kipulääkitys, jotta korvauspolitiikalla ei ohjata vain lopettamaan eläimiä.

Lähteet:

Corefiner 2024. Kyselytutkimus maatalous- ja ruoka-alan opiskelijoille.

<https://mmm.fi/documents/1410837/199270093/Yhteenveto+kyselyst%C3%A4.pdf/9d4fe475-33cb-f976-59cb-7a733aac8289/Yhteenveto+kyselyst%C3%A4.pdf?t=1728992868901>

EFSA (2022). Welfare of pigs on farm. European Food Safety Authority, EFSA Journal 2022;20(7).

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2022.7421>

Eurooppalaisten suhtautuminen eläinten hyvinvointiin. Eurobarometri 2023. Maakohtaiset tiedot.

<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2996?etrans=fi>

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten hyvinvoinnista ja siihen liittyviksi laeiksi. HE 186/2022.

<https://www.finlex.fi/fi/hallituksen-esitykset/2022/186>

Hakala, L. 2013. Karjun lihasikasvatus – kirjallisuuskatsaus ja käytännön koe. Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö. Hämeen ammattikorkeakoulu, maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/56528/Hakala_Leila.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Jyllands-Posten 3.3.2026. [Vi har ansvaret for at styrke dyrevelfærden for danske grise – og vi tager det på os - Jyllands-Posten](#). <https://jyllands-posten.dk/debat/kronik/ECE19067067/vi-har-ansvaret-for-at-styrke-dyrevelfaerden-for-danske-grise-og-vi-tager-det-paa-os/>

Kauppinen, Tiina & Vainio, Annukka & Valros, Anna & Vesala, Kari. (2006). Tuotantoeläinten hyvinvointi – tuottajien asenteet ja käytännöt. Suomen Maataloustieteellisen Seuran Tiedote. 10.33354/smst.76762.

https://www.researchgate.net/publication/266531264_Tuotantoelainten_hyvinvointi_-_tuottajien_asenteet_ja_kaytannot

Luke 2024. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 35/202. Karjujen ja GnRH-rokotteella kastroitujen karjujen kasvatus ja käsittely teurastamolla. Kirjallisuuskatsaus. Karhapää, Keto, Heinonen, Valros ja Niemi.

<https://jukuri.luke.fi/server/api/core/bitstreams/0028ff1a-20d0-4496-8bd1-12f02450bc7d/content>

Maa- ja metsätalousministeriön tilaama selvitys porsaiden kastraatiosta. Heinonen 2021. Sikojen sairauksien ja terveydenhuollon professori.

https://valtioneuvosto.fi/documents/1410837/1858027/Selvitys_Sikojen_kastraatio_2021.pdf%20fadec6f1-c4a2-586b-1449-8fb578c6247b/Selvitys_Sikojen_kastraatio_2021.pdf?t=1643886578613

Porsaiden kirurgisesta kastraatiosta luopumista valmistelevan työryhmän loppuraportti (2023). Maa- ja metsätalousministeriön julkaisu 2023:16.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165073/MMM_2023_16.pdf

Ruokatieto 2024. Huoltovarmuus ja omavaraisuus tärkeimmät syyt valita suomalaista ruokaa - Ruokatieto

<https://ruokatieto.fi/huoltovarmuus-ja-omavaraisuus-tarkeimmat-syyt-valita-suomalaista-ruokaa/>

Ruokatieto. Suomen hyvät ruoantuotantotavat ovat myyntivalttia. Jansik Ruokatieto. Haettu 29.08.2025.

<https://projects.luke.fi/ruokafakta/etusivu/suomen-hyvät-ruoantuotantotavat-ovat-myyntivalttia/>

SELL 2024. Suomen eläinlääkäriliitto vaatii lainsäädännön tavoitteiden kunnioittamista. 09.04.2025.

<https://sell.fi/porsaiden-kastraatiokiello-udelleenarviointiin-elainlaakariliitto-vaatii-lainsaadannon-tavoitteiden-kunnioittamista/>

Voutila, L., Ollila, A., Niemi, J., Valros, A., Oliviero, C., Heinonen, M. ja Peltoniemi, O. 2014. Valkuaisruokinnan tasojen vaikutukset immunokastroitujen karjujen tuotantotuloksiin. Maataloustieteen päivät.

<https://journal.fi/smst/article/view/75312/36764>

